

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: „Javaslat tanácsi rendeletre a halászati erőforrások technikai intézkedések révén történő megóvásáról”

COM(2008) 324 végleges – 2008/0112 (CNS)

(2009/C 218/09)

2008. július 16-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

„Javaslat tanácsi rendeletre a halászati erőforrások technikai intézkedések révén történő megóvásáról”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2009. január 28-án elfogadta véleményét. (Előadó: Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRE.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2009. február 25-26-án tartott, 451. plenáris ülésen (a február 25-i ülésnapon) 170 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB véleménye szerint szükség van a rendeletjavaslatban foglalt egyszerűsítésre. Megerősíti azonban, hogy nem pusztán egyszerűsítésről van szó, hanem az Európai Bizottság harmonizációs szándékkal is módosítja a meglévő technikai intézkedéseket.

1.2 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a tervezett harmonizálás szükségszerűen egyes technikai intézkedések módosításával jár, és ezért azt tudományos – mind biológiai, mind pedig társadalmi-gazdasági – értékeléseknek kell megelőznieük.

1.3 Mivel a rendeletjavaslatban szereplő intézkedések erősen technikai jellegűek, az EGSZB úgy véli, hogy mindaddig, amíg ezek az értékelések nem történtek meg, nem mondhatunk véleményt ezekről a módosítási javaslatokról. Úgy véli továbbá, hogy az új technikai intézkedések hatékonyságát előzetesen ellenőriztetni kellene a fedélzeten és a halászterületen az ott dolgozó halászokkal.

1.4 Az EGSZB úgy véli, hogy a tanácsi rendeletben minden technikai intézkedésnek szerepelnie kell, elkerülve ezzel azt, hogy néhányukról az Európai Bizottság később külön rendeletet alkosson.

1.5 Az EGSZB maradéktalanul támogatja az Európai Bizottság arra vonatkozó javaslatát, hogy a technikai intézkedések hatékonyságáról rendszeres értékelés készüljön.

2. Bevezetés

2.1 A tervezet célja a halászati erőforrások technikai intézkedések révén történő megóvására vonatkozó hatályos szabályozási keret egyszerűsítése és regionalizálása.

2.2 Az egyszerűsítés révén a 850/98/EK és a 2549/2000/EK tanácsi rendeleteket a szóban forgó rendeletjavaslattal helyettesítének.

2.2.1 A Tanács 1998. március 30-i 850/98/EK rendelete tartalmazza a halászati erőforrásoknak a fiatal tengeri élőlények

védelmét biztosító technikai intézkedések révén történő megóvását célzó szabályokat.

2.2.2 A Tanács 2000. november 17-i 2549/2000/EK rendelete meghatározza az Ír-tenger tőkehalállományának helyreállítására vonatkozó kiegészítő technikai intézkedéseket.

2.2.3 A javaslat további öt rendeletet érint, ezek a 2056/2001/EK, a 254/2002/EK, a 494/2002/EK, a 2015/2006/EK és a 40/2008/EK, és előreláthatólag érinti majd a teljes kifogható mennyiségekről és a kvótákról szóló éves rendelet III. mellékletét is.

2.3 Az Európai Bizottság által előterjesztett új tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat magában foglalja az alábbiakat:

2.3.1 azt a Tanács által 2004 júniusában az Európai Bizottsághoz intézett felkérést, amely a halászati erőforrások védelmét biztosító, az Atlanti-óceán és az Északi-tenger területén alkalmazandó technikai intézkedések felülvizsgálatára vonatkozik, és azok egyszerűsítését és bizonyos regionális jellemzők figyelembevételét célozza, valamint

2.3.2 a Tanács által 2006 áprilisában jóváhagyott európai bizottsági cselekvési tervet, melynek célja a közösségi jogszabályok egyszerűsítése, azaz hogy a különböző rendeletekben közzétett valamennyi technikai intézkedést, ideértve a halászati lehetőségekről és az egyes állományok helyreállítási terveiről szóló éves rendeleteket, egyetlen rendeletben kell összefoglalni.

2.4 Ezért az Európai Bizottság tanácsirendelet-javaslatát csak az Atlanti-óceán északkeleti, valamint kelet-közép részére és a Franciaország felségterületéhez vagy joghatósága alá tartozó francia tengerentúli megyék (Guyana, Martinique, Guadeloupe és Réunion) partjainál található vízterületekre vonatkozó technikai intézkedéseket állapítja meg. A Balti-tengerre és a Földközi-tengerre vonatkozó technikai intézkedések nem tartoznak a rendeletjavaslat hatálya alá, ezeket a Balti-tengerre vonatkozó 2187/2005/EK tanácsi rendelet, illetve a Földközi-tengerre vonatkozó 1967/2006/EK tanácsi rendelet szabályozza.

2.5 A tanácsirendelet-javaslat alkalmazandó a kereskedelmi halászatra és a szabadidős horgászatra, a halászati erőforrások fedélzetten való tartására, más hajóra való átrakodására, illetve kirakodására, ha az ilyen tevékenységeket közösségi vizeken és az Atlanti-óceánon halászati övezetként kijelölt nemzetközi vizeken közösségi halászhajók, illetve valamely tagállam állampolgárai végzik, a lobogó szerinti állam elsődleges felelősségének sérelme nélkül.

2.6 Az alkalmazási kör kiegészül, immár kiterjed az ezekben a halászati övezetekben fogott halászati termékek tárolására, eladásra történő kiállítására és felkínálására, valamint a harmadik országbeli halászhajó által bárhol fogott halászati termékek behozatalára, ha azok nem felelnek meg az élő vízi erőforrásoknak a rendeletjavaslatban meghatározott legkisebb kifogható méretére vonatkozó előírásoknak.

2.7 A 850/98/EK tanácsi rendeletben foglalt, a halállományok megóvását célzó technikai intézkedések mellett a tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat tartalmazza az összes helyreállítási, gazdálkodási és hosszú távú tervet a közösségi érdekű halászati erőforrások, azaz a közösségi vizek legtöbb közöségi tőkehalállománya, két szürketőkehal-állománya, két norvéghomár-állománya, két nyelvhalállománya, valamint két északi-tengeri simalepényhal- és nyelvhalállománya vonatkozásában, amelyek esetében módosították és/vagy megerősítették a 850/98/EK rendeletben megállapított feltételeket.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB megítélése szerint a rendeletjavaslat kifejezetten technikai jellegű. A közösségi jogszabályok egyszerűsítését célzó cselekvési tervről szóló véleményében elfogadott intézkedésekkel összhangban úgy véli, hogy az egyszerűsítésre szükség van. Itt azonban nem pusztán egyszerűsítésről van szó, az Európai Bizottság harmonizálási céllal is módosítja a hatályos jogszabályokat, és előírja, hogy figyelembe kell venni a regionális különbségeket, külön rendelkezéseket hozva a regionális tanácsadó testületek hatáskörébe tartozó területek mindegyikére. Ez a regionalizáció is módosítja majd a jelenlegi jogszabályokat.

3.2 Az Európai Bizottság előírja, hogy a javasolt rendelet foglalja magában az összes területre vonatkozó valamennyi közös vezérelvet, és hogy a regionális természetű, tisztán technikai kérdéseket különálló bizottsági rendeletekben kell rendezni, komitológiai eljárás keretében.

3.3 Az EGSZB úgy véli, hogy bár valóban az Unió különböző térségeinek jellemzőit figyelembe véve kell szabályozni a technikai intézkedéseket, az alkalmazott megközelítés nem a legmegfelelőbb. Jobbnak tartaná, ha az összes intézkedésről a vizsgált tanácsi rendelet rendelkezne, ahelyett hogy a későbbiekben külön európai bizottsági rendeletek születnének róluk.

3.4 Az EGSZB megítélése szerint ily módon a technikai intézkedések jobban illeszkednének a 2002-ben elfogadott új halászati politika kontextusába, különös tekintettel azokra az intézkedésekre, amelyek a Tanács 2004. július 19-i határozata

által létrehozott regionális tanácsadó testületeket, valamint a környezetvédelmi megfontolások – pl. a tengeri élőhelyek védelme és a visszadobott halmennyiség csökkentése – beépítését érintik, és amelyek specifikusan mind egy adott regionális tanácsadó testület hatáskörébe tartozó meghatározott területre vonatkoznak.

3.5 Az EGSZB úgy véli, hogy a múltbeliekhez hasonló hibák elkerülése érdekében a javasolt új technikai intézkedések hatékonyságát még elfogadásuk előtt ellenőriztetni kellene a fedélzetten és a halászterületen az ott dolgozó halászokkal.

3.6 Tekintettel a szöveg és a javasolt technikai intézkedések összetettségére, az EGSZB úgy véli, hogy a rendeletjavaslatnak tartalmaznia kellene egy, a megértést elősegítő ábrával ellátott mellékletet.

4. Részletes megjegyzések

4.1 A rendeletjavaslat cikkeiben szerepelnek a különféle célokat szolgáló technikai intézkedések. A célkitűzések közül kiemelendő a fiatal halegyedek védelme, amelyet alapvetően úgy kívánnak elérni, hogy korlátozzák ezek kifogását, például a szelektív halászeszközöket támogató, illetve az egyes tilalmi időszakokat és területeket meghatározó intézkedésekkel. Egyes intézkedések célja, hogy a halászati erőfelfejtések korlátozása – például a halászati tilalmak elfogadása révén – védjenek bizonyos fajokat vagy ökoszisztémákat; egy másik nagy intézkedéscsoport pedig a visszadobás gyakorlatának csökkentésére irányul.

4.2 Az alkalmazási terület meghatározása mellett a rendeletjavaslat az élő vízi erőforrások minden egyes fajtát tekintve meghatározza a legkisebb kifogható méretre vonatkozó rendelkezéseket. Az alkalmazási kört és annak a behozatalra való kiterjesztését illetően az EGSZB szeretné, ha világosan kifejténék, mi történik akkor, ha az importált termékek esetében az engedélyezett legkisebb méret kisebb az Unióban előírtnál. Az EGSZB megítélése szerint az volna az ésszerű, ha az Unió területén nem lehetne forgalmazni a harmadik országok fogásából származó olyan termékeket, amelyek nem érik el a közösségi szabályok szerinti legkisebb méretet.

4.3 Kimerítően felsorolja a halászeszközöket, mindegyikhez meghatározza a háló és a zsákvég legkisebb méretét, hogy a kopolyúhálók legfeljebb milyen mélységig alkalmazhatók, valamint az olyan zsákvégek használatának tilalmát, amelyek az előírttól eltérő méretűek és formájúak, azaz ha a zsákvég kerületén az azonos szembőségű hálózemek száma annak elülső végétől a hátsó végéig növekszik, vagy ha nem az engedélyezett léhségből és fonálvastagsággal készültek.

4.4 Az EGSZB megfelelőnek és szükségesnek tartja az Európai Bizottság által előterjesztett egyszerűsítést, azonban úgy ítéli meg, hogy a tervezett harmonizálást, amely egyes technikai intézkedések módosításával jár, tudományos – mind biológiai, mind pedig társadalmi-gazdasági – értékeléseknek kell megelőzniük.

4.5 Ezért, mivel a rendeletjavaslatban szereplő intézkedések kifejezetten technikai jellegűek, az EGSZB úgy véli, hogy mindaddig, amíg ezek az értékelések nem történtek meg, nem mondhatunk véleményt ezekről a módosítási javaslatokról.

4.6 Az előírtnál kisebb méretű kifogott élő vízi erőforrásokat tilos a fedélzeten tartani, más hajóra átrakodni, kirakodni, szállítani, tárolni, értékesíteni, eladásra kiállítani vagy felkínálni, ezeket haladéktalanul vissza kell dobni a tengerbe. Az EGSZB felhívja az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy ez a rendelkezés hatással lehet a visszadobás gyakorlatára. Ellentmondást vélünk felfedezni aközött, hogy egyrészt megpróbálják megtiltani a visszadobás gyakorlatát, másrészt bizonyos fogásokat tilos a fedélzeten tartani.

4.7 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki az „egy háló”-szabály lehetséges hatásait illetően. Az Európai Bizottságnak figyelembe kellene vennie, hogy azon halászterületek esetében, ahol több fajt is halásznak, és különböző szembőségű hálókat kell használni, a halászoknak a jelenleginél gyakrabban vissza kell térniük a kikötőbe, hogy halászeszközt cseréljenek. Ez többletköltségekkel jár, így rontja a flották már most is alacsony jövedelmezőségét.

4.8 A rendeletjavaslat kimondja, hogy ha az előírt méretnek nem megfelelő kifogott halak mennyisége bármely fogási pozícióban meghaladja a teljes mennyiség 10 %-át, a hajónak a halászat folytatása előtt az egyes fajok tekintetében megengedett szembőség-tartománytól függően haladéktalanul legalább öt vagy tíz tengeri mérfölddel el kell távolodnia az előző fogási pozíciótól, és a következő hálókivetés során végig legalább öt vagy tíz tengeri mérföldes távolságot kell tartania az előző fogási pozíciótól.

4.9 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki e miatt az intézkedés miatt, mivel az Európai Bizottság általánosít, és nem veszi figyelembe a különböző zónák és halászati területek jellegzetességeit. Ez egyes esetekben jogbizonytalansághoz vezethet, különösen akkor, ha nem határozzák meg, hogy célzott vagy járulékos fogásokról van-e szó. Az EGSZB úgy véli, hogy másfajta intézkedések, például területi vagy időbeli tilalmak bevezetése kedvezőbb hatást gyakorolhatna, mint ez a javaslat.

4.10 Alapvetően környezetvédelmi célból tilos robbanóanyagokat, mérgező és bódító anyagokat, elektromos áramot, vala-

mint bármilyen lövedéket alkalmazó módszerekkel tengeri élőlényeket kifogni, a fedélzeten tartani, más hajóra átrakodni, tárolni, kirakodni, értékesíteni, eladásra kiállítani vagy felkínálni. Hasonlóképpen tilos a fedélzeten mindenfajta fizikai vagy vegyi halfeldolgozást végezni halliszt vagy halolaj előállítására végett, illetve ilyen célból a halászsákmányt más hajóra átrakodni.

4.11 Az EGSZB üdvözli ezeket a környezetvédelmi célú intézkedéseket, melyek eredetileg a 2002-ben elfogadott új közös halászati politika alkalmazásában gyökereznek, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ezek betartását szigorúan kérjék számon az egész közösségi halászfloottán.

4.12 Az EGSZB egyetért azokkal az eljárásokkal, amelyeket az Európai Bizottság a tagállamok által elfogadott, minden közösségi halászhajóra vonatkozó sürgősségi védelmi intézkedések, illetve a kizárólag a lobogójuk alatt hajózó halászhajókra alkalmazandó intézkedések jóváhagyása tekintetében ír elő. Ugyanakkor annak elkerülése érdekében, hogy egyes tagállamok esetleg visszaéljenek ezzel, lehetővé kellene tenni, hogy független szereplők vagy szervezetek ellenőrizhessék ezen intézkedések megfelelését és szükségességét.

4.13 Az EGSZB hasonlóképpen helyesli, hogy a tagállamok és/vagy a regionális tanácsadó testületek javaslatokat nyújthassanak be az Európai Bizottságnak a visszadobás gyakorlatának csökkentésére vagy megszüntetésére és a halászeszközök szelektivitásának javítására vonatkozó tervek kialakításával kapcsolatos ügyekben.

4.14 Az EGSZB továbbá helyesli, hogy a javaslat szerint a tanácsi rendeletet nem kell alkalmazni a kizárólag tudományos célú halászati tevékenységekre, amennyiben azokat a lobogó szerinti tagállam engedélyével folytatják. Fontosnak tartja ugyanakkor, hogy a part menti tagállam megfigyelője a tagállam vizein folytatott tudományos célú halászati tevékenységek során a fedélzeten tartózkodhasson.

4.15 Végül az EGSZB maradéktalanul támogatja, hogy bevezetik a technikai intézkedések hatékonyságának értékelését, amely korábban nem létezett. Az értékelést ötévente kell elvégezni, és a benne foglalt adatok alapján az Európai Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak az esetlegesen szükséges módosításokra.

Kelt Brüsszelben, 2009. február 25-én.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Mario SEPI